

Костянтин Безверхий

*к.е.н., доцент кафедри фінансового аналізу та аудиту,
Державний торговельно-економічний університет, м. Київ, Україна
k.bezverkhyi@knu.edu.ua*

Єлизавета Кривенко

*студентка 2-го курсу, факультет міжнародної торгівлі та права, 1 група,
Державний торговельно-економічний університет, м. Київ, Україна
Y.Kryvenko.FMTP.051.20@knu.edu.ua*

НЕФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЯК ДЖЕРЕЛО ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ КОРПОРАТИВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

NON-FINANCIAL STATEMENTS AS A SOURCE OF ECONOMIC ANALYSIS OF CORPORATE ENTERPRISES

Анотація. Досліджено теоретичні засади нефінансової звітності як джерела проведення економічного аналізу корпоративних підприємств.

Abstract. Theoretical principles of non - financial reporting as a source of economic analysis of corporate enterprises are studied.

Підприємства прагнуть досягнення найбільшої ефективності, залучення нових інвесторів та максимізації свого прибутку, однак на сьогоднішній день ринки є надзвичайно конкурентними. Інтерес до компанії залежить не лише від фінансової діяльності організації, а й від урахування таких аспектів як соціальні, екологічні, трудові, управлінські, подолання корупції, етичні, а також відповідності цілям сталого розвитку, котрі є не менш значущими, аніж економічні фактори для ефективного розміщення капіталу. Саме такі положення включено до нефінансових звітів, що наразі привертають увагу стейкхолдерів набагато більше, ніж суто результати господарської діяльності, оскільки розкривають внутрішній стан підприємств і підвищують довіру та інтерес акціонерів до нього [7].

Такі документи є інструментом соціальної відповідальності бізнесу, що демонструють прозорість організації, стан справ у компанії та її перспективи. Фактори, які на перший погляд не мають відношення до грошового обігу, безпосередньо впливають на загальний успіх бізнесу. Важливо зазначити, що нефінансова звітність базується на економічних показниках і є інструментом економічного аналізу, що розширює та доповнює інформацію, надану у фінансових документах.

Економічний аналіз являє собою вивчення господарської діяльності підприємств, метою якого є розгляд найбільш перспективних та оптимальних шляхів розвитку, націлених на підвищення ефективності виробництва, виявлення незадіяних резервів. Науковці виявляють взаємозумовленість певних явищ та процесів, результатів, які з цього витікають, та загальних тенденцій. Результати такого аналізу використовують для створення прогнозів і

перспектив економічних процесів, а також для формування рекомендацій щодо подальшого розвитку [1].

Господарська діяльність як предмет економічного аналізу виражена зв'язком економічних показників з навколишнім середовищем, соціальними факторами, використанням трудових ресурсів та досягненнями технічного прогресу тощо. Саме такі чинники викладено у нефінансовій звітності та мають бути враховані під час вибору подальшої стратегії розвитку корпоративного підприємства. Комплексне використання показників діяльності підприємств слугує шляхом досягнення максимальних результатів за найменших витрат, розробці деталізованого плану розвитку, підвищення рівня довіри та здійснення прибуткових операцій. Зрештою, надання інтегрованої звітності, включаючи фінансову та нефінансову інформацію, виступає можливістю зміцнення компанії на ринку [6].

Директива ЄС (2014/95/ЄС) встановлює вимоги до подання нефінансової звітності компаніями штатом понад 500 працівників, що передбачає необхідність висвітлення соціальної політики на рівні із фінансовою діяльністю, для країн ЄС [4]. Щодо таких процедур в Україні, то від 2018 року великі та середні підприємства мають додати новий розділ до щорічних звітів, а саме звіт про управління, що містить поточну інформацію про діяльність компанії, охоплюючи фінансову та нефінансову складові [5].

Динаміка презентації соціальної звітності в Україні така: у 2019 році було підготовано близько 600 звітів, а у 2020 році – понад 1200, тобто тенденція запровадження розширеної управлінської звітності є позитивною та зростає з кожним роком, що є позитивним явищем на українському ринку і з боку наближення до європейських стандартів, і з боку прозорості діяльності підприємств [2].

Так, у нефінансовій звітності компанії зазначають те, що не можуть відобразити у фінансовій. Додавання таких звітів підвищує рівень поінформованості аналітиків та суспільства про діяльність компанії. Розкриття соціальних звітів дає компаніям чимало переваг, зокрема спрощені процедури фінансування, полегшений доступ до фондових бірж і зовнішніх ринків, а також можливість висвітлити важливі для компанії питання, які не можуть бути ідентифіковані у фінансових документах.

Аспекти до розкриття у нефінансових звітах:

- 1) загальні відомості про компанію: основна стратегія та цілі, корпоративні цінності, управління ризиками тощо;
- 2) операційна діяльність компанії, вдалі проекти;
- 3) основні показники фінансової звітності, коротка характеристика їхньої динаміки, що доповнюють основний розділ;
- 4) реалізовані та очікувані інвестиції;
- 5) стратегія, бізнес-план, модель, тактика вирішення можливих проблем;
- 6) кадрова та соціальна політика, характеристика персоналу, навчальні заходи, охорона навколишнього середовища, соціальні та благодійні програми [3].

Можна зробити висновок, що проведення повного, змістовного та коректного економічного аналізу вимагає врахування усіх факторів діяльності корпоративного

підприємства – виключно збитки та прибутки компанії наразі є менш вагомими, аніж внутрішній стан організації, бізнес-етика, соціальне благополуччя, відповідність цілям сталого розвитку, антикорупційні заходи, екологічна складова та інші чинники, що не відносяться до фінансових. Підвищення прозорості діяльності корпоративних підприємств виступає певним гарантом як для аналітиків, так і для клієнтів, підвищує їхній інтерес та на сьогодні є одним із провідних напрямків розвитку діяльності підприємств.

Література

1. Воробей В.Г., Журовська І.Я. Нефінансова звітність: інструмент соціально відповідального бізнесу. Представництво ООН в Україні. Київ 2010. 84 с. URL: https://ppv.net.ua/uploads/work_attachments/Non-Financial_Reporting_UA_.pdf (дата звернення: 20.05.2022).
2. Саприкіна М. Навіщо бізнесу звіти щодо сталого розвитку. URL: <https://www.epravda.com.ua/rus/columns/2019/10/31/653160/> (дата звернення: 20.05.2022).
3. FAQ про річні нефінансові звіти. Top Lead. Visual content solution. URL: <https://toplead.com.ua/ua/blog/id/faq-o-godovyh-nefinansovyh-otchetah-230/> (дата звернення: 20.05.2022).
4. Directive 2014/95/EU of the European Parliament and of the Council of 22 October 2014 amending Directive 2013/34/EU as regards disclosure of non-financial and diversity information by certain large undertakings and groups. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32014L0095> (дата звернення: 20.05.2022).
5. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV, в редакції Закону № 2545-VIII від 18.09.2018 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 40, ст.365. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 20.05.2022).
6. Грабовецький Б.Є. Економічний аналіз : навчальний посібник. 2-ге вид., переробл. та допов. Вінниця, 2013. 85 с.
7. Безверхий К.В. Економічна сутність поняття «нефінансова звітність». Науковий вісник НАСОА. 2017. № 1-2 (52-53). С. 23 – 34.